

Татар телен үзләштерү дәрәжэләрен билгеләү

Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының “Минем өем” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжэләрен билгеләү.

№	Баланың исеме, фамилиясе	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәжә
		“Минем өем” проекты буенча өйрэнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрэнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкаръ иү, раслау)		
1.								
2.								
Нәтижэләрне билгеләү								
Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр				Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша.				
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр				Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел.				
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр				Аңлый, русча җавап бирә.				

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

1. Дидактик үен. “Бу кем?” (I вариант)

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Үен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? (“Әни”...).

2. Дидактик үен “Кем юк?” (II вариант)

(Лексика шул ук). Үен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: “Кем юк?” (“Әби”...)

Үенни интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәргә була)

3. Дидактик үен “Кәрзиндә нәрсә бар?”

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Үен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: “Бу нәрсә?” (“Алма”...)

4. Дидактик үен “Нәрсә юк?”

Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. (“Алма”...) Үенни рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

5. Дидактик үен “Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт”

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, пәси, ипи, алма, сөт, чәй).

Үен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

6. Дидактик үен “Исемен әйтсәң бирәм”

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?" - "Алма" ... ; "Бу кем?" - "Эти" ... Бала уенчык исемен дәрәс әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

7. Дидактик үен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исеменнән әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.

8. Дидактик үен "Әйе-юк"

Сүзнең дәрәс үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю" ...; "Бу аю?" - "Әйе, аю" ...; "Бу куян?" - "Юк, песи" ...

Югары балл (2,7-3) — сүз байлыгы житәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлап дәрәс күрсәтә, исеменнән әйтә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә жавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча жавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану ("исәнме", "сау бул", "рәхмәт").

Ситуатив күнегүләр:

а) Ситуатив күнегү "Куян аюга кунакка килә". Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".

б) Ситуатив күнегү "Куян аюда кунакта булды". Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек сабуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сау бул, аю".

в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.

Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, жыләк-жимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.

г) Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.

д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрен урынлы куллана.

Уртача балл (2-2.6) - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән (1-2) - аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.

3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).

1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").

2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеген: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык "ашый" башлый. Бала боерыкны дәрәс итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәжә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дәрәс үти.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - ялгыша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4. Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрен аңлап сөйләмдә куллану.

1. Дидактик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).

Уен эчтәлеген: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтәргә тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.

Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.

2. Дидактик уен "Тап, күрсәт һәм әйт" (чиста, пычрак).

Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә. ("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.

3. Дидактик уен "Курчакка бүләк".

Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша. "Мә, зур туп", "Мә, кечкенә туп".

4. Дидактик уен "Дәрәс сана".

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".

5. Дидактик үен "Ничэ?"

Санау күнекмэлэрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничэ туп? - Биш туп.

Югары дәрәжә (2,7-3) - әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дәрәс әйтә.

Уртача дәрәжә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1. Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".

"Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: - Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

2. Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз".

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?" - Мин әби (бабай).

"Позови бабушку (дедушку)". - Әби (бабай) кил монда.

"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)" - Исәнме, әби (бабай).

"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?" - Әби (бабай) хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

"Предложи бабушке (дедушке) сесть". - Әби (бабай) утыр.

"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша,эч") һәм сабуллашырга тәкъдим ителә.

Эш дәфтәрендәге 3 нче биремне кулланып була.

1. Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".

Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

Эш дәфтәрендәге 16 нчы биремне кулланып була.

2. Уен ситуациясе "Бер - беренне сыйла "

(Ашамлык муляжлары кулланып)

"Угости яблоком".

- Мә, алма, аша. - Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"

- Алма тәмле? - Әйе, тәмле.

Эш дәфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була.

3. Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"

1. Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Куян бир (әле).- Рәхмәт.

2. Предложи поиграть с игрушкой.

- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

3. Позови друга, предложи помыть игрушку.

-Коля, кил монда. - Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .

- Коля, туп бир - Мә, туп.

- Рәхмәт.

Югары дәрәжә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - аңлый, русча жавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә эзерлек төркеме балаларының

№	Баланың	Биремнәр	Нәтижә
---	---------	----------	--------

		1	2	3	4	5	баллар	дәрәжә
		“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтәргә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”). “исәнмесез”, “сау булыгыз”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръя итү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля...							
Нәтижәләрен билгеләү								
Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр					Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.			
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр					Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.			
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр					Аңлый, русча җавап бирә.			

“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү.

1. “Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтәргә кушыла)

1. Дидактик уен “Бү нәрсә?”

(Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк).

Уен эчтэлеге: Тэрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“Аш”...)

2. Дидактик үен “Кәрзində нәрсә бар?”

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Уен эчтэлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм жиләк-жимеш алып килгән. Куян сорый: “Нәрсә бар?” (“Кәбестә”...)

3. Дидактик үен “Нәрсә юк?”

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклығын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәргә була.

4. Дидактик үен “Дәресен әйт”

(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).

Уен эчтэлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

Югары балл (2.7-3) — сүз байлығы житәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киёмнәр, өй жиһазлары атамаларын аңлап дәрес күрсәтә, исеменнән әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлығы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исэнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исэнмесез”, “Сау булыгыз”).

Ситуатив күнегүләр (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):

а) Поздоровайся с Акбаем.

б) Спроси как дела у Акбая.

в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела.

г) Попрощайся с Акбаем.

д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

е) Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.

Уртачадан түбән балл (1-2) – аңлый, жавап бирә алмый.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).

Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә.

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).

Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.

Уртача балл (2-2,6) – 5-6 сүз.

Уртачадан түбән (1-2) – 1-2 сүз.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

1. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

Балаларга рус телендә кибет уены үткәру аңлатыла һәм өч төп сорауны куя белүләрен максат итеп куясың. Уен яшелчә, киёмнәр, савыт-саба, өй жиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. Дидактик уен “Нинди?”

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәргә була.

Әйберләрен билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап жавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.

(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).

3. Дидактик уен “Ничә?”

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

4. Дидактик уен “Дорес сана”

Тәрбияче уенчылар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәренә санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм жавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. “Ничә...?”

Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.

Ургача балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.

Ургачадан түбән (1-2) – диалогта 1 сорауны аңлап куллана.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1. Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.

“Син кем?” сорауына аңлап жавап бирүе билгеләнә.

К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:

- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).

2. Уен ситуациясе “Күнак каршылыйбыз”.

а)Тәрбияче:

- К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?”
- Мин Акбай.
- Позови Акбая.
- Акбай, кил монда.

б)У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку

- Акбай, мә кызыл туп.
- Рәхмәт.

в) Угости гостей супом или кашей.

- Мә, аш (ботка) (аша).

г)Что бы съестть угощение попроси ложку.

- Кашык бир.

		“Без инде хэзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрэнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрэнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “исәнмесез”, “сау бул”, “сау булыгыз”, “рәхмәт”, “зур рәхмәт”, “хәерле көн”, “хәлләр ничек?”, “айбаг”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, жырла, йөгөр, йокла)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ниче? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ иү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля							
Нәтижәләренә билгеләү								
Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр				Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.				
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр				Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.				
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр				Аңлый, русча җавап бирә.				

1. “Без инде хэзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрэнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрэнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. Дидактик уен “Бу нәрсә?”

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, этәч, үрдәк, аю).

Уен эчтәлегә: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“бүре”...)

2. Дидактик үен “Портфельдэ нэрсэ бар?”

(Лексика: китап, дэфтэр, рэсем, мэктэп).

Уен эчтэлеге: Тэрбияче портфельдэн рэсемнэр яки предмет алып күрсэтэ, исемен сорый:

-Портфельдэ нэрсэ бар?- (“Дэфтэр бар”...)

3. Дидактик үен “Портфельдэ нэрсэ юк?”

Бала нэрсэ юклығын айтергэ тиеш. Уенны рэсемнэр кулланып та үткэрергэ була.

4. Дидактик үен “Дөрөсен айт”

(Лексика: чэк- чэк, өчпочмак, бэрэңге, аш, ботка, су).

Уен эчтэлеге: Балага рэсемнэр бирелэ. Бала рэсемнэрне атый.

Югары балл (2,7-3) — 10-14 сүз.

Уртача балл (2-2,6) – 7-9 сүз.

Уртачадан түбэн балл (1-2) – 1-6 сүз.

2. Ягымлы сүзлэр куллану

(“Исэнме”, “Исэнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рэхмэт”, “Зур рэхмэт”,
“Хэерле көн”, “Хэллэр ничек?”, “Әйбэт”)

Ситуатив күнегү:

Телефоннан сөйлөшү.

Эш дэфтэрендэге 1 нче биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйлөмдэ ягымлы сүзлэрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – тэрбияче ярдөмөндө жавап бирэ.

Уртачадан түбэн балл (1-2) – аңлый, сорауларга жавапны русча бирэ.

3. Боерыкны бирэ белү.

(Лексика: кил монда, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, жырла, йокла).

Дидактик үен: “Командир”

Эш дэфтэрендэге 9 нчы биремне кулланып була.

Бер бала икенче балага боерык бирэ. Мэсэлэн:

-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсэтэ).

-Коля, син нишлисең?(Колядан сорый) – Мин сикерэм.

-Коля нишли? (Башка баладан сорый) – Коля сикерэ.

Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белэн боерык бирэ, син нишлисең, нишли сорауларын бирэ белэ.

Уртача балл (2-2,6) – бары боерык бирэ, сорауларны куя алмый.

Уртачадан түбэн балл (1-2) – 1-5 сүз белэн боерык бирэ, сорауларны русча эйтэ.

4. Уен ситуацияләрендэ үзлектән сорау бирэ белү.

(Нэрсэ кирэк? Нинди? Ничэ? Син кем? Бу кем? Бу нэрсэ? Нишли? Кая барасың?)

1. Уен ситуацияләре:

а) “Кибет” (Нэрсэ кирэк? Нинди? Ничэ?)

б) “Телефоннан сөйлэшү” (Кая барасың? Син нишлисең?)

в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нэрсэ? Нишли?)

2. Сюжетлы-рольле үен “Кибет”

Балаларга рус телендэ кибет уены үткөрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә. Уен яшелчэ, киёмнэр, савыт-саба, өй жиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнэре кулланып үткөрелә.

(Лексика: Нэрсэ кирэк? Нинди? Ничэ?).

2. Дидактик үен “Нинди?”.

Тикшерүдэ сорауларны аерым кулланып та үткэрергэ була.

(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).

3. Дидактик үен “Сана”.

Санау күнекмэлэрен билгеләү (1- 10 кадэр).

Югары балл (2,7-3) – сорауларны аңлап куллана.

Уртача балл (2-2,6) – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана.

Уртачадан түбән (1-2) – русча жавап бирә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)

1. Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”

- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
- Сиңа ничә яшь?- (6 (7) яшь).

2. Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшү”.(диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге кертпәп баетырга була)

- Исәнме. Хәлләр ничек?
- Әйбәт.
- Нишлисең?
- Мин уйныйм. Син нишлисең?
- Мин ашыйм.
- Нәрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Әйе, алма тәмле.
- Сау бул.

3. Уен ситуациясе “Кая барасың?” (мәктәп, кафе, цирк һ.б.)

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?
- Кафега барам.
- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңге ашый.

4.Ситуатив күнегү.

- а) Син нишлисең?
- Мин биим (утырам, сикерәм, ашыйм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, жырлыйм, йоклыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-2) – аңлый, русча җавап бирә.